

starten van de risicodialogoog ligt de bal volgens Rijsbosch nu vooral bij ambtenaren van de 28 gemeenten in het gebied. Hij verwijst naar de gemeente Amersfoort. "Ambtenaren op verschillende afdelingen zijn al bezig om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Zo is de afdeling Milieu in 2017 gestart met de Operatie Steenbreek om tuinen, pleinen en straten groener te maken. Hierdoor krijgt het regenwater meer de kans om in de grond te vloeien, in plaats van het riool", egt hij uit. "Daarnaast helpt het om de verdroging van de grond te voorkomen. Dat is weer goed voor de biodiversiteit." Ook andere afdelingen van de gemeente Amersfoort zijn vol-

gens Rijsbosch al actief. Zo stimuleert de afdeling Riolering bewoners het regenwater niet rechtstreeks in het riool, maar in de grond te laten lopen. En de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling denkt na hoe ze gebieden klimaatbestendiger en groener kan maken. "De afdelingen hebben elkaar nu gevonden en proberen hun doelstellingen aan elkaar te koppelen en ze gezamenlijk uit te voeren."

Busbaan

Volgens Rijsbosch en Jaarsma is het nog veel te vroeg om aan te geven wie de maatregelen om wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen te voorkomen gaat betalen. Rijsbosch: "Wij staan aan het begin van het proces. Het gaat vooral om maatwerkoplossingen. Een busbaan kun je bijvoorbeeld zodanig aanleggen dat deze ook als bufferbak voor regenwater functioneert. Of je kunt een gebouw van een groen dak voorzien om het regenwater op te vangen." Ook Jaarsma wijst erop dat de stresstest niet bedoeld is om alle knelpunten ook meteen op te lossen. "Dat is een proces dat jaren kan duren."

In december ondertekenden 28 gemeenten, de provincies Gelderland en Utrecht en waterschap Vallei en Veluwe het Regionale manifest Ruimtelijke Adaptatie. De ondertekening vond plaats in aanwezigheid van deltacommissaris Wim Kuijken, die hier een exemplaar krijgt van projectleider Charles Rijsbosch van het Platform Water Vallei en Eem.

→ Rekenen met oog voor levenskwaliteit

De waarde van een stresstest wordt groter als naast knelpunten ook maatregelen in beeld worden gebracht en doorgekeurd. Het proces komt tot leven bij de betrokkenen en de creativiteit gaat stromen, zo is de ervaring van Simon Troost van ingenieursbedrijf Aveco de Bondt en Erik Spronk van Wareco.

"Nog beter wordt het als we het effect van maatregelen tegen wateroverlast, droogte of hittestress kunnen combineren met het effect op aspecten van levenskwaliteit. Dan slaan we twee vliegen in één klap. Een voorbeeld: de aanleg van waterbergende groene daken leidt tot minder hittestress en een fijne lunchplek", aldus Troost.

"Vanuit Aveco de Bondt en Wareco gebruiken we voor onze modellering de SALTO-tool. Deze Strategische Aanpak Levenskwaliteit Tool implementeert mogelijke maatregelen in een 3D-omgeving. De effecten voor alle indicatoren zijn direct zichtbaar. Zo kunnen we tijdens een overleg met specialisten of bewoners ter plekke oplossings-richtingen verkennen en selecteren. SALTO geeft ook informatie over kosten en baten." "Om de gevolgen van klimaatverandering in beeld te brengen, hebben we SALTO ingezet voor vier kernen in het stroomgebied van de Schipbeek: Bathmen, Holten, Markelo en Neede.

In twee weken tijd bouwden we de modellen, bepaalden we welke maatregelen mogelijk zijn en hoe effectief deze afzonderlijk of in combinatie zijn. Het bleek dat bij hevige buien circa 40 procent van de bestrating ernstige wateroverlast zou hebben (meer dan 15 cm waterdiepte). Door het nemen van maatregelen is dit terug te dringen tot circa 10 procent."

Simon Troost, stroost@avecodebondt.nl, 06 - 53 72 19 44
www.avecodebondt.nl

Erik Spronk, e.spronk@wareco.nl, 06 - 22 74 89 88
www.wareco.nl

